

Izhaaja vsaki dan

Medi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri jutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 mrv (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Naberžini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglašev se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 25 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za smrtne, zabavne, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšerati oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

TELEFON št. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Barbari.

Ne bi trome prekrstili ruke,
Dok vi za krst podnosite muke.
Nit bi za to barbarim ve zvali,
Što vi mroste, dok su oni spali.
(Macuranić: Ceta.)

Oni nas niso videli v Zagrebu, opojene nim svetim zanosom rodoljublja, ali so za to jako dobro umeli, kam dovajajo slična slavlja, in ni torej nikako čudo, da so razni Grosichi, Sternichi, Voivodichi, Mestrovichi, Boxichi, Allacevichi — kdo bi jih naštel vseh? — razvneli vso Italijo, pa tudi ono papeško, ki v javnosti diše s pljučami „Osservatore Romano“ in „Corriere d'Italia“, in to vse radi novih navalov Hunov, Mongolov na Reko in Zadar!

Ko je Avstrija sejala graničarske kosti po Italiji, da bo po Hrvatski manje Hrvatov, ki bi se mogli upreti nemški in madjarski invaziji, mislimo, da tedanji Italijani niso izgovarjali besedo „Croato“ z večim preziranjem, nego jo izgovarjajo danes, po reških in zadarskih dogodkih. Tedaj je Graničar hlapčeval, ker se je Avstrija — kakor veliki Napoleon, ko je udril v Italijo — strogo držala načela: vojna se hrani od vojne! Ali danes je govora o narodnih zastopnikih, o cvetu inteligencije, ki da je oskrnila italijanska tempelja: Zadar in Reko. Pa to ni prvi slučaj, da naši izredi angažirajo kulturni svet proti nam; ali ob današnjih prilikah ima slučaj, o katerem je govora, svoj poseben značaj, pak je vredno, da se razmisli o njegovih vzrokih in posledicah.

Ni nam do tega, da bi dokazovali, na kom je prva krivda, iz katere so se razvile vse te demonstracije. Italijani tožijo nas, a mi njih. Medtem pa neposredni causa belli ne pripada nikak važnost, ako si predočimo causa remota današnjemu spopadu, a ta sestoji v borbi za ohranitev italijanašev z jedne, in revindikacije Hrvatov z druge strani.

Dokler je beneški lev vršil kulturno misijo po dalmatinskih mestih in pripomagal k odnarođenju hrvatske Reke, signoria ni tožila radi barbarizma svojih kmetov, kakor toži sedaj, ko je prosveta, hrvatska prosveta, zdrobila kmetovske verige, vzbudila narodno zavest ter zrušila nešteto malih tiranov in velikih oderuhov. Hrvatje so barbari danes, ki so si vnovič osvojili svojo domovino in ako si je kdo njih drznil, da je prevrnil en sam kamen vsiljivskih trdnjav: Zadar in Reka, potem prihaja do dogodkov, kakor so se vršili ravnokar in ki so očitni dokazi — umirajočega italijanstva na naših obalah Jadrana.

Mi umevamo obupno borbo italijanašev, divino se tudi njihovi energiji: saj ne teče zastoj po njihovih žilah naša, četudi iznaredjena kri; ali ponovimo: naši neprijatelji so se lotili za nas najnevarnejega orožja v najkritičnejem času naše narodne borbe, in zato kličemo iz vsega grla: bodimo oprezní, stopimo pod orožje!

Mi smo imeli že prilike, da smo predočili, v kakih odnosajih stoji naše italijanstvo se sosednjim kraljevino. Nu, transeat — naj se s tem irredentizmom bavi slavna avstrijska vlada! Nam je več do tega, da se branimo pred udarci, ki jih italijanski svet modro pripravlja nam s pomočjo Madjarov. Tu leže usodne posledice, ki bi se za nas in našo bodočnost mogle razviti iz reških in zadarskih dogodkov, ako ne bomo znali se svojo politično razsodnostjo razkrinkati perfidnosti naših dušmanov.

Hrvatski izrode na Reki se ne strašijo niti trenutke izjave, da je Reka čisto madjarska posest, samo da tako ovirajo mično delo hrvatskih rodoljubov, katerim je Reka kamen na potu do prijateljskih odnosajev in potrebnega zavezništva z Madjari. — Na sličan način se borijo dalmatinski izrode, ki že sedaj čutijo ledeni vzduh smrti! In kako bi ga ne občutili, ko bi se uresničilo ujedinjenje! Tožijo nas,

da preveč kokerujemo s Cetinjem in Beligradom, pak mečejo med naš osiromašeni narod Parisovo jabolko: dunajske milijone za „ekonomsko povzdigo Dalmacije“, pripravljajo nam vsakojake vojaške parade in končno izpostavljajo kralja prehlajenju na kljubaj starini Čingriji, ognjenemu Trumbiću, in v kazen novemu kurzu... Z eno besedo: divide et impera! Izolirati nas hočejo, razcepiti in spreiti nas, da nas premagajo!

Barbari ne zaslužujejo drugačne usode. Nu, sedaj navstaja vprašanje: hočemo-li mi vedno prenašati, da nas nazivajo barbari? Hočemo-li živeti in čvrsteje korakati po započeti poti, da z močjo svoje civilizacije, svoje samosvesti prisilimo ostali svet, da računa z nami kakor z narodom, ki si je v prošlosti pridobil zaslug za civilizacijo Evrope, kije danes enak enakim, a vrhu tega mlad in čil?!

Bili smo prvi, ki smo nudili roko-pomirnice tovarišu v nevolji, da se vpremo skupnemu neprijatelju. Potrebo te sloge uvidjamo tudi danes. Ali mi nismo heloti, da bi se borili za svojo smrt v tujo slavo in življenje, ampak smo narod v svoji domovini, da se borimo zanj in svoje potomce. In dokler nam ne bodo na teh obalah sinjega Jadrana pripoznane vse državljanske pravice z delom, dejanjem, boriti se hočemo po levje proti vsakomur, kdor se nas je dotaknil. Pa naj nas le nazivljajo z barbari in divjaki! Slavija nas je postavila tupa pred stražo — in brez smrti ni korak nazaj! In v nas je živa vera, da se borimo za zmago, ki jo bomo skoro slavili v Zadru. A potem pridejo na vrsto vse druge pečine, ki jih moči Jadran, vse druge ravnice, ki gledajo Učko in stari Velebit.... Jwski.

Odsek za volilno reformo.

(Brz. poročilo).

DUNAJ 13. Na današnji popoldanski seji odseka za volilno reformo se je minister za notranje stvari baron Bienenrth izrekel proti predlogu posl. Choca, da bi se ženskam podelilo volilno pravico in tudi proti temu, da bi se brisala določba nastanjenosti, kakor zahteva to posl. dr. Adler. Posl. Pergelt je polemiziral proti predlogu dr. Adlerja ter naglašal potrebo močnega zastopstva poljedelstva v državnem zboru.

Govorili so še dr. Adler, Steiner in Pergelt, nakar je bil vsprejet § 7 v obliki predloženi od vlade ter so bili stavljeni predlogi odklonjeni.

Na to je odsek razpravljal člen I. Posl. Choc je zahteval, naj se odpravi gospodsko zbornico ter je predlagal, da se na mesto člena vladne predloge stavi: Državni zbor obstoja le iz zbornice poslancev. Ta predlog je bil odklonjen in člen vsprejet v obliki, predloženi od vlade.

Volilna reforma v Avstriji.

Predvčerajšnjim torej se je sestal zopet odsek za volilno reformo v zbornici na Dunaju in je začel — kakor smo javili v včerajšnjem kratkem poročilu — razpravljati § 7. temeljnega zakona o volil. redu za državni zbor. Menimo, da bo ustreženo čitateljem, ako osvežimo v spominu določila tega §. Paragraf 7. se nanaša na direktno aktivno volilno pravico ter določa splošno, enako, direktno in volilno pravico. Umevno je torej, da bodo vsi oni, ki ne soglašajo z vladnim načrtom, zastavljali ravno v razpravi o tem §. vse svoje sil in pošiljali v boj vse svoje argumente, pomisleke in predloge za spremembo. V včerajšnji seji odseka je prijavil namreč — kakor nam brzojavno poročajo iz Dunaja — predsednik dr. Ploj, da je došla odseku nič manje od 5301 peticija. Vnela se je živahna debata o teh peticijah; a slednjič je predsednik izjavil, da izroči iste raznim poročevalcem, ki naj bodo poročali odseku.

V nadaljevanju razprave o § 7. je posl. Hruby govoril za to, da se tudi ženskam podeli volilna pravica, izlasti pa tistim, ki se same preživljajo. Tudi posl. Kaiser je za to, da se ženskam podeli volilna pravica in pred-

laga, da se določi dveletno bivanje. Minister za notranje stvari Bienenrth soglašal sicer s predlogom poslance Kaiserja glede interpretacije besede „stalno bivanje“, meni pa da bi bila ta interpretacija bolj na svojem mestu v § 6. volilnega reda. Kar pa se tiče volilne pravice ženskam opozarja minister na druge dežele, kjer so uveli splošno volilno pravico, ne da bi jo bili podelili tudi ženskam; meni torej, da bi ne bilo oportuno, ako bi ravno mi pred vsemi drugimi delali ta eksperiment. Glede določene dobe stalnega bivanja ne more privoliti ne v zdaljšanje, ne v skrajšanje termina. Ko sta govorila še poslanca Adler in Choc, je bila seja zaključena in odložena na danes popoldne ob 3. uri.

Štajarski Slovenci in volilna reforma.

Dne 6. septembra 1906. se je vršil shod „Slovenskega katoliškega društva“ za „Slov. Bistrico in okolico“. Z ozirom na spor med Korošci in „Slovensko ljudsko stranko“ na Kranjskem je bil ta shod velepomemben, kajti involvira za rečeno stranko na Kranjskem zelo resen memento.

Govorili so o volilni reformi dr. Brejč dr. Dimnik in socijalni demokrat Novak. Resolucija predlagana od dr. Dimnika, je bila vsprejeta soglasno, v kolikor soglašal s resolucijo, vsprejeto na zaupnem shodu v Mariboru. Za nezaupnico slov. zastopnikom v volilnem odseku je glasovalo 49 zborovalcev, 42 proti. Mnogo se jih je vzdržalo glasovanja. Proti nezaupnici je govoril župnik Medved, za njo iur. Ašič, iur. Železnik in dr. Dimnik.

Dr. Brejčev govor je bil zelo znamenit. Zahteval je, da se poslanci „Slov. Zveze“ združijo z liberalci in delajo na to, da se vstvarita dva mestna mandata za Kranjsko. Ako „Slov. ljud. stranka“ ne prinese te žrtve, treba je proti njej ustanoviti in organizirati stranko, ki bi imela glavno oporo v koroških in štajarskih Slovencih.

Na shodu so bile vsprejete nastopne resolucije:

I. Slovesno izjavljamo, da smo za občno, tajno, direktno, enako volilno pravico, kateri podlaga bodi edino število prebivalstva.

II. Zbrani zastupniki izrekamo najiskrenejše simpatije koroškim Slovincem ob njihovi težavni in neustrašeni borbi zoper gorostasne krivice, ki jih jim prizadevle v volilnem odseku vsprejeti načrt volilne reforme, in obsojamo osebne napade kranjskega časopisja na nesebične in neustrašene voditelje koroških Slovincov.

III. Živo obžalujemo, da slovenski zastopniki v volilnem odseku niso postopali, ne glede na domače strankarstvo, strogo po enotno dogovorjenem programu ter da „Slovenska zveza“ ni niti po svojem načelnstvu niti s klubovimi sklepi primerno podpirala zahtevo koroških in štajarskih Slovincov ter izrekamo slovenskim zastopnikom v volilnem odseku nezaupnico.

IV. Zahtevamo, da se izločijo slovenske občine Dedonci. Potrna, Plitrički vrh, Zetince, Slovenska gorca in Zenkovi iz radgonskega ter občine Ščavnica, Dražen vrh in Velka iz cmureškega okraja, ki so se v seji 12. julija 1906. izločile iz slovenskega volilnega okraja št. 23 ter da se pridenejo temu slov. volilnemu okolišu.

V. Najodločneje protestujemo proti temu, da bi se razdelitev volilnih okolišč smelo v prihodnje le z 2/3 večino izpremeniti.

VI. Slovenske poslance pozivljamo, da z vsemi sredstvi skušajo popraviti na Koroškem in Štajerskem v teh volilnih stvareh storjene krivice ter da se v ta namen, če treba poslužijo tudi obstrukcije, in jih pozivljamo, da se v tej za ves narod važni zadevi združijo.

Zakaj ni šel cesar v Dalmacijo.

Budimpeštanski „Pesti Naplo“, piše: „Odloka cesarjeva, da se ne udeleži vaj, je

bila storjena po avdijenciji ministerskega predsednika Wekerla v avdijenciji minolega petka. Ogrski ministerski predsednik je opozarjal v avdijenci, da bi morali cesarja spremljati v Dalmacijo zastopniki ogrskega ministerstva, ker se Dalmacija od nekdanje reklamuje za ogrsko krono. Dohod ogrskega ministerskega predsednika k vajah bi užalil Avstrijo, na drugi strani pa bi na Ogrskem prišlo do rekremiacij, če ogrski ministerski predsednik ne bi bil navzoč na vajah. Slednjič so bile za monarha soodločilne tudi težkoče, ki bi bile navstale po obisku v Hercegovini.

Tako se glasi verzija madjarskega lista. Povsem neverjetna sicer ni, ali preveč verjetnosti ne bi jej mi pripisovali. Precedenčni slučaji jej ne govore v prilog. Seveda se širijo tudi razne druge verzije. Tako n. pr. starost cesarjeva, oziroma težave, s katerimi je spojeno tako potovanje za moža v tako visoki starosti.

Po našem nazoru je vzrok, da cesar ni šel v Dalmacijo, v zadnjih dogodkih na Reki in v Zadru. Na Dunaju so se bržkone zvali, da bi vspricho cesarja moglo priti do enunciacij, ki bi ne bile ljube ni voditeljem notranje avstrijske politike, ni slavni diplomaciji na Dunaju in — v Rimu! Pa še ene možnosti ne bi mi odklonili! Morda je na Dunaju soodločeval tudi pomislek, da bi utegnili priti na potovanju cesarjevem do kake demonstracije — če tudi tihe, pasivne — ki bi bila v zvezi z dejstvom, da dalmatinsko odposlanstvo, povodom znanih krvavih dogodkov na Hrvatskem, na Dunaju ni bilo vsprejeto.

Tako se širijo razna domnevanja glede vzrokov, radi katerih cesar ni potoval v Dalmacijo.

Slovansko-latinska liga na Češkem.

Predsednik slovanskega dobrodelnega društva Čerep Spiridovič je iz Moske dospel v Prago. Nekemu uredniku „Hlasa Naroda“ je izjavil, da namerava ustanoviti na Češkem in Moravskem podružnico slovansko-latinske lige. Ta liga bo imela v prvi vrsti namen pobijati pangermanizem. Spiridovič se je že posvetoval z nekaterimi pristaši mlado-češke stranke. Nekoliko pripomb na adresu g. Spiridoviča in — Čehov spregovorimo jutri.

Preosnova grške armade in flote.

Iz Aten poročajo: Pod predsedstvom predstolonaslednika Konstantina se je sestal najvišji vojni odsek, da določi načrt za vojne izdatke. Akoravno iznaša efektivna vojska le 150.000 mož, je bila ista vendarle proračunjena na 250.000, ker bi se v sili priglasili kakor dobrovoljci Grki, bivajoči v Ameriki, Egiptu, Mali Aziji itd. in se noče več ponoviti napake iz leta 1897. Tedaj so morali mnogo dobrovoljcev zavrniti, ker ni bilo v zalogah uniform in orožja.

Najvišji vojni odsek je torej sklenil fond za „narodno obrambo“ v znesku 75 mil. drahem potrositi za oboroženje; 250.000 za nakup novih topov in za gradnjo novih vojašnic in utrdb. Odobreno je tudi posojilo 100 mil. za floto. Tri oklopnjake „Hydra“, „Spetsai“ in „Psara“ imajo dobiti najmodernejše topove. Zgraditi se imajo nova oklopnjaka prve vrste in dva oklopna križarja; dve uničevalki torpedov sta že v delu in dve drugi sta bli te dni naročeni brzojavnim potom v ladijedelnici v Jarrovu.

Dogodki na Ruskem.

Svoboda časopisja omejena.

Kakor poročajo iz Petrograda namerava vlada zopet omejiti svobodo časopisja.

Koncesije Poljakom.

Iz Petrograda poročajo, da je sedaj v devetih zapadnih gubernijah in v Poljski dovoljen verski pouk v materinem jeziku učencev in istotako tudi poljski pouk v prvih razredih ljudskih šol.

Drobne politične vesti.

Poljski klub pri ministerskem predsedniku. V sredo je predsedništvo poljskega kluba imelo pri minister-

skem predsedniku baronu Becku dveurno konferenco. Navzoč je bil tudi poljski minister-rojak grot Dzieduszycki.

Dogodki v Meksiku. — Iz New-Jorka poročajo: Ameriška vlada zbira konjenišvo ob meksikanski meji, ker je dne 16. t. m. v Meksiku pričakovati izbruh nemirov.

Nova grozodejstva grških band. Kakor javljajo iz Carigrada, je v nedeljo 150 mož močna grška banda napadla bolgarsko vas Smilevo, oddaljeno od Mostarja pet ur. Avstrijski in ruski konzul, ki sta takoj odpotovala tjakaj, sta konstatovala, da je bilo 12 oseb ubitih, 8 hiš pa pogorelih.

Ogrska opozicija. Kakor poročajo iz Budimpešte bodo 18. t. m. baron Banffy, Karol Eötvös in Vaszonyi govorili v novo ustanovljenem političnem meščanskem klubu o nalogah in smotih ogrske opozicije. V političnih krogih pričakujejo to zborovanje z velikim zanimanjem.

Domače vesti.

Na vratih novega šolskega leta. —

Prejeli smo:

Približal se je čas šolskega vpisovanja in marsikateri roditelj ugibljuje, kam naj bi vpisali svojega nedoraslega otročiča. Radi tega pišem par vrstic v prijazen nasvet.

Mestni stariši vpisujejo svojo deco v šolo, ki jim je na razpolago: v italijansko ali nemško; ako bi pa imeli na razpolago slovensko učilnico, bi se gotovo z zadovoljnim srcem zatekali vanjo s svojimi otroci.

Kako drugače kujejo in snujejo svoje misli tržaški okoličani. Lepo krdelo jih je sicer, ki so rodoljubni, jeklenega in nevpogljivega značaja, a ravno piclega številca ne šteje ona zabredla čreda, ki se ob vpisovanju daja preslepiti od kakega voditelja, češ, da bo otrok prejemal obleko od skrbne „Lege“ in to že okolo Božiča.

Za boren predpasnik ali par bombažastih nogavic vpisujejo svojo hčerkico, svojega sinčka v razred, v katerem se sicer naravnost ne ukazuje sovražit Slovenca, pač pa veli kazati preziranje.

Iz prepričanja govorim, da se tuintam šopiri malenkostni učitelj ali učiteljica, ki zabija lastnim učencem, naj pozdravljajo izključno le italijanske učitelje, ako so v istem šolskem posloju tudi slovenski učitelji. In pokorni učenci so včasih tako drzni, da pametnejšemu součencu, ki se je poklonil slovenskemu učitelju govore glasno drznostjo: „Non vedi, che xe maestro ščjavo?“

V tako šolo torej, kjer se že rano vcepilja čut zaničevanja in prezira v mlada srca za vse, kar le spominja na naš jezik in rod, pošiljajo nekateri preslepljeni svoje otroke. Stariši in osobito ve rahločutne matere: spametujte se, da ne boste nekoč pretakale slovenskih solzic zaradi italijanskih psokv in kletev svojih lastnih sinov!!

Ali dovolj o tem. Kajti še nekaj drugega mi je danes na srcu. Mnogo roditeljev je, ki so rodoljubni, ki so narodnjaki in vendar grešijo nevedoma, nehote. V nekih vaseh, ki so mestu najbližje, je množina starišev, ki jemljejo svoje otroke iz domačih slovenskih šol, da jih vpisujejo v nemško, ali pa v šolo sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu. V poslednjo pa le zato, ker se v njej „navadjo“ tudi pa nemško. Taki stariši menijo, da so na kakem dobičku, pa se varajo. Ako se v Ciril-Methodijevi šoli uče poleg materinščine nemščino, se pa po vseh slovenskih šolah v okolici vadijo v italijansčini po tri ure v tednu. Jaz pa menim, da potrebujejo trž. okoličani preje italijansčine, nego blažene nemščine. Oni pa, ki nameravajo svoje otroke še izredno izobražati, taki prosijo tega ali onega učitelja, da jim vadi otroka posebej v tujem jeziku. Čemu se torej gnjetete v šolo sv. Cirila in Metodija, ko je že za slov. mladino pri sv. Jakobu veliko pretesna?!!

Prejšnji voditelj, gospod Kamuščič, je popolnoma pametno in previdno ravnal, ker je sličenim vsiljivim starišem zasluzno odgovoril: „Saj imate šolo v svojej vasi, tu je prostor za tukajšnje otroke!“ Vpošteval je torej muko in potrpežljivost, ki jo morajo prenašati učiti, moči, kadar imajo pred seboj čisto nepazljivo jato stotih učencev namesto poslušno družico 50tih otrok. Razvidno je torej, da se mladini ničesar ne koristi, ako se jo izbrše iz domače šole, pač pa se tej poslednji znatno škodi.

Kajti, da je italijanski oddelek po spodnji okolici v malo letih tako narastel, ni le vzrok, da so v njem slovenski otroci, ampak tudi, da se iz slov. oddelka jemlje učence in

vpisuje v tujo šolo. Vi stariši gotovo menite, da voditelj take šole v okolici „čikira“, se jezi? Varate se! On se potuhnjeno smeje: „Aha, letos je zopet izstopilo nekaj Slovencev iz šole; še malo in število italijanskega in slovenskega oddelka si postane enako!“ Ergo: Italijani v tej vasi niso v manjšini! Zadovoljen bo naš magistrat!!

Premislite torej temeljito, predno kaj sklenete, kajti, kar je vam posamičnikom v korist, je lahko narodovi masi v pogibelj. — Toda še iz nekega drugega vzroka je napadno, da pošiljate svoje otroke v oddaljeno šolo!

Da se jih čimprej „odkrižate“, jih odpošiljate v šolo takoj, čim so vstali dve uri pred časom. In da vam niso „pod nogami“, vam nekateri s plačanim kosilcem, drugi le s kosom suhega kruha ostajajo za ves dan izven doma. Pri tem pa ne mislite, kod se otroci lahko potikajo med jutranjim in popoldanskim poukom, ne mislite, kako se vedejo vaši otroci po cesti, da se lahko najubogljivejši pokvarijo še slabo družino, s katero se seznanjajo na dolgem potu!

Neverjetno bi odkimavali z glavo, ako bi čuli resnico. Obdržite jih torej v šolah, v katere ste že vi pohajali! Ljudske šole so povsodi na isti način organizirane, mladina se uči v njih dovolj, samo če ne zanemarlja svojih šolskih dolžnosti.

„Piccolove“ nesramne laži o dogodkih na Sušaku. Mnogokaj neverjetno nesramnega smo že doživeli od strani glasila — na sramoto jim bodi to! — tržaških Italijanov „Il Piccolo“ in marsičemu smo se že privadili. Ali povodom dogodkov na Reki in Sušaku se je vspel „Piccolo“ v nesramnosti, infernalni zlobi in brezvestnosti celo nad — „Piccola“, kakor smo ga poznali doslej. Kdor ne pozna kvalitete tega lista in mu... verjame, moral je biti uverjen, da je sam Atila vstal iz groba in prišel na Reko in Sušak svoje divjake: ki so po ulicah ropali, požigali, devastirali in tudi na pokopališčih skrunili grobove, zagrešali to-rej čin, ki ga je zmožno le poživinjeno bitje brez srca, brez duše, brez človeških čustev. Da, te duševno propale perverzne, brezvestne duše se niso ustrašile na škodo Hrvatov tudi najgroznejše in najčrneje klevete, obdolživši te poslednje, da so skrunili grobove Italijanov na novem pokopališču na Trsatu; da so razbijali spomenike in lomili križe.

Velik, najhujši zločin bi bil to. Z gnušom in grozo bi se moral človek obrniti od takega poživinjene stvar, od take zveri v človeški podobi, ki je zmožen storiti kaj takega. Ali jednako se moramo z gnušom obrniti od človeka, ki je tako zloben in pokvarjen v svoji duši, da drugim lažljivo podtika taka grda dejanja. Tako črno kleveto je zagrešil tržaški „Piccolo“ na škodo Hrvatov na Sušaku.

Ali zadobil je za to grozno moralno pljusko in le „Piccolo“ se mora zvati list, ako se ne sramuje.

V sinočnjem izdanju svojem je moral prinesiti izjavno župana tršatsko-suškega, g. viteza Bačiča, iz katere izhaja, da je župan poslal na pokopališče posebno komisijo, ki je imela prepričati se, koliko je resnice na tem, kar je pisal „Piccolo“. Komisija pa je našla, da so bili vsi spomeniki in vsi križi intaktni, nedotaknjeni. Tako je bilo oficijelno konstatirano, da je bila ona vest v „Piccolu“ popolnoma zlagana, izmišljena!!

„Piccolo“ je razkrinkan sedaj kakor najbrezvestnejši lažnjivec in obrekovalac. Motite pa se, če menite, da ima to glasilo toliko srama v sebi, da bi — vsaj molčalo, če že nikakor noče dati zadoščenja za storjeno ljuto krivico. Kdor misli tako, ta ne pozna našega „Piccola“. Vprašanje je le: kedaj se tržaški Italijani začno sramovati takega glasila?!! Saj se marsikaj dopušča, umeva in trpi v političnih in narodnih bojih, ali kar počenja „Piccolo“, to presega že vse meje in tega ne dopušča tudi svojem glasilu nobena politična stranka, ako ima le iskro poštenja in — čuta sramozljivosti v sebi. Kdaj se zavedo tržaški Italijani, da sramota, s katero se pokriva „Piccolo“, zagrinja tudi njih kakor narodno individualiteto?!!

Nesramnosti v „katoliškem“ „Amico“. Prejeli smo:

Tukajšnje italijansko „katoliško“ glasilo „L' Amico“ prinaša v svoji 536 številki pod naslovom „Senza titolo“ (Brez naslova) med drugim tudi članek bedasto-hudobne vsebine, v katerem smeši slovenske služkinje, ali bolje rečeno — Slovence.

To — oslovsko reklamo je porabil nek „pobožnjak“ v prid „katoliškemu shodu“, ki je bil dne 8. t. m. v Kopru. Da se ne poruča, da pretirujemo ali celo izmišljamo, dovolite, da citiram par stavkov te umazanosti. Pismonoša je prinesel list „L' Amico“. Ker ni bilo doma naročnika, ga je vsprejela sosedova služkinja Slovenka ki je, na vprašanje (laško), ni-li doma sovsedov? odgovorila: „Mi na sa neč! ga sentuda che la vada con vapuria a Capodistria!“ In dalje: „Ja, ja, me ha dito, se venizga pustir, che mi ciapa tuto in man!“ Tako zasramuje pobožni katoliški list naš jezik in naše revno ljudstvo, ki si mora v potu svojega obraza pošteno služiti svoj kruh! Je-li to res katoliško res krščansko?!! Ni li tako pisanje „katoliškega“ lista najumazanejša nesramnost?

Zadnji odstavek se čita slovenski: „Da, da, mi je rekel, če pride pismonoša — naj primem vse v roke!!!“ Ne samo, da zasramujejo nas in našo narodnost na korist — katoliškega sestanka, ampak si upajo biti tudi umazani kakor se takim glasilom menda ne spodobi! Da svet izve, kako ti pobožni možje agitirajo za svoj katoliški sestanek, naj navedemo še par odstavkov iz omenjenega članka!

„Konske dirke bodo tudi jutri. Procesija z Marijo D. na Montuci je lepa reč, ali ne doseza pomena, ki ga ima katoliški sestanek. Danes velja več en časnikarski članek — nego ena peta maša in več en katoliški shod, nego ena slavnostna procesija.“

To so besede lista „L' Amico“!!! Da ne bo zavijanja, navajam dotične stavke doslovno:

„Le corse di cavalli ci saranno anche domani, la processione colla Madonna in Montuzza è una cosa bella, ma non ascende all' importanza d' un Congresso cattolico. Oggidì vale più un articolo di giornale che una messa cantata, più un comizio cattolico che una processione solenne.“

Mi menimo, da ni treba pisati daljnega komentarja — kaj?! Najljuteji sovražnik katoličanstva in verskega čustvovanja ne bi mogel huje kompromitirati stvari, ki — naj bi jo katoliški sestanki povspeševali!!

Še „C. kr. pripravnica za srednje šole v Trstu“. Prejeli smo:

Kakor je videti iz predčerašnje „Edinosti“, se čuti vodstvo tega zavoda užaljeno po notici, ki jo je prinesla „Edinost“ od dne 6. t. m. Radi tega moramo izjaviti, da nikakor nismo merili na vodstvo oziroma učitelstvo tega zavoda! Saj vemo, da so to zavedni in delavni Slovenci. Naša kritika velja le nam sovražnemu sistemu protipedagoškiemu načelu, da se mora Slovenec le v tujem jeziku povspeti do višje naobrazbe! To načelo je barbarsko. To načelo pa je pisati da rovaš nam sovražnega vladnega sistema, ne pa učiteljstva teh učnih zavodov! Zistim kritikujemo in ga moramo kritikovati, če hočemo, da se naš položaj zboljša.

Imenovanje. Gospod Alojzij Lapa-nja, c. kr. finančni respicent in voditelj finančne straže v Gradiški, rojak iz Ponikev na Tolminskem, je imenovan carinskim uradnikom v XI. čin redu. Z dnem 10. t. m. je nastopil svojo novo službo v Bračanu pri Korminu. Čestitamo!

Bojkot na Reki je pričel. Reški „Novi List“ piše: Čujemo, da je došlo na Reko nekoliko trgovcev iz hrvatskega Primorja, ki so bili v trgovskih zvezah z italijanskimi trgovci, da so peravnali račune in odpovedali vsako zvezo. Iz Goriškega okraja so poslali ljudje posebnega človeka, da popiše italijansko-avtonomaške tvrdke po Reki, pri katerih ne bodo več kupovali. Slična pisma prihajajo iz Istre, z otokov in iz Dalmacije. Hrvatski trgovci nočejo imeti opraviti z ljudmi, ki nazivljejo naš narod barbarskim in tako vsprejemajo naše brate.

Iz Gradiške nam pišejo: Tukaj v Gradiški je nastanjen 29. lovski batalijon. Moztvo se sestavlja 4/5 iz Slovkov po 1/5 pa Madjarov. Oficirji so seveda iz „Herrenwolka“: 4—6 so Madjari (pa narodni Madjari).

V tem batalijonu rekrutirajo šarže le iz Madjarov. Ta mesec in v Avgustu so dobili novince (rekrute) od lanskega leta in kmalu dobe še letošnje; se ve novinci so večinoma Slovaki, ki prihajajo semkaj še v svoji narodni noši. S temi postopajo na vežbališču tako ojstro in brezobzirno da se ljudstvo zgraža. Umevno to: inštruktorji so Madjari oficirji pa večinoma Nemci, ki nemajo srca za Slovane! Tudi marsikatero batino dobivajo ubogi Slovaki!

Ljudstvo pravi: „Pač morajo biti rekruti le „ščavi“, ker drugi bi ne trpel tako mirno tako zmerjanje! — tako se dogaja na

javnem prostoru. Ljudje pa trde, da je v vojašnicah še dosti hujše, zato so se nekateri pritožili pri majorju zoper tako tiranijo, pa menda nič ne pomaga. Češ: Slovaka drugače ni mogoče opiliti!

Slovenska vzajemnost tirja od nas Slovencev, da ne puščamo tako mučiti naših bratov (daleč od svojcev) da jim skušamo pomagati vsaj s tem, da pišemo to po časopisih o teh trpinah. Naj javnost izve, kako morajo plačevati Slovani krvavi davek! — Drugorodcem se gotovo ne godi tako v našoj armadi, kakor tem revežem.

Slovan-tlačan, prvi za davek v denarju in krvi, prvi v boji, a zadnji v veljavi!

Na slavnosti v Tolminu so prišli nastopni pozdravi:

Gorica: Vsem udeležnikom na današnji slavnosti: slava! Naj bi bilo to v prosvah domovini! Živeli planinci! Živel ves narod!

S. Gregorčič, Gorica: Slava zbranemu zavednemu narodu pod novorazvitima zastavama! Naprej! Oče.

Trst: Žal, da se čitalnica pri Sv. Jakobu Trst ne more vdeležiti slavnosti. Kličem Vam zastavi: vihrajta ponosno v prosvah in slavo slovenskemu narodu! Vzbuja jta pogum narodu slovenskemu pred oholimi in predrznimi sovražniki slovenskim

Zadnik, predsednik.

Kozana: Iskreni nazdar! vsem vdeležnikom današnje slavnosti. Živeli narodni Tolminci! Jakoncč, dež. poslanec.

Kanal: Novemu pojavu narodne probujenosti kličem: „po začrtani poti naprej!“ Anton Kriznič, župan.

Sežana: Cvitaj in prospevaj gasilni dom v pomoč bližnjemu in v pomoč slovenski soški dolini Gasilno društvo.

Podbrdo: Bog živi današnje narodno slavlje!

Zadržani člani „Bral. in pev. društva“.

Trst: Vaša slavnost naj združi v bratski ljubezni vse zavedne Slovence! Bodimo složni proti sovražnikom in Slovenija doživi najlepši svoj praznik.

Dr. Rybář.

Rihenberk: Rojaki, zbrani cvet naroda, brateči in veseleči se, spomnite se tudi, kaj ste dolžni sebi, narodu, kaj Vam je storiti, da onemogočite zažlindranje Korošcev, Štajercev, Primorcev in celo Kranjcev! Delajte! Zdravstvijte!

Mrajnik.

Nevročljive pošne pošiljke. C. k. pošto in brzojavno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam tistih priporočenih in navadnih poštnih pošiljk, ki so bile meseca avgusta v oddelku za nevročljive pošne pošiljke v Trstu odprte in ki so jim odpošiljatelj neznani. V polnem obsegu bo ta seznam priobčen v tukajšnjem uradnem listu.

Shod davčnih uradnikov se bo prihodnjo nedeljo dne 16. t. m. vršil v Gradcu.

Mednarodna veslarska tekma se bo vršila v nedeljo dne 16. t. m. pričenši ob 7. uri in pol jutraj, in sicer ob barkovljanskem obrežju. Elegantni Lloydov parnik „Espero“ odpluje v izlet k tekmi točno ob 7. uri 15 minut jutraj od pomola sv. Karola. Voznja k tekmi s tem parnikom stane za odrasle 1 K, a za otroke pod 10. letom 50 st.; s posebnim prostorom na zadnjem delu parnika pa 2 K. Vozni listki so že sedaj na prodaj v tobakarni na Corzu št. 15, v kavarni „Adriatico“ ter pri vratarjih glavnih hotelov.

Neznani tatovi so predsinočnjim, kmalu po 8. uri, s pomočjo ponorejenih ključev udrli v stanovanje gospe Heme Lue, ki je v V. n. hiše št. 9 v ulici Francesco Domenico Guerazzi. Gospa Lue je bila odšla iz stanovanja ob 7. uri. Tatovi so odnesli za preko 19 K perila ter dva zastavna listka.

Istotako so vdrli v delavnico čevljarja Koštantina Masetti, ki je vratar hiše št. 3 na velikem trgu, ter mu ukradli par hlače, vrednih 10 K in klješče, vredne 2 K.

Iz stanovanja perice Marije Ražem na Greti št. 143, so pa odnesli kar celo vrečo, oziroma vrečko denarja. V vrečki je bilo 50 K.

V resnici nesrečno potovanje je imel 17-letni sluga Viljem Graf iz Marsilje v Trst. Viljem Graf, ki je doma iz Mittellangenu pri Trutnovem, se je namreč nahajal v Marsilji. Ko mu je tam primanjalo sredstev za življenje, je šel k ondotnemu avstro-ogrskega konzulu, da se mu poskrbi povrnitev v domovino. Ukrcali so ga na parnik „Kassa“ avstro-ogrskega paroplovnega društva „Adrija“ s katerim je Graf zapustil Marsiljo. A neda-leč od Marsilje je parnik „Kassa“ zadel na plitvino in tam obtičal. Vsi potniki in mej temi tudi Graf so bili na to prekrncani s parnika „Kassa“ na parnik „Sent-Laszlo“. No, ta poslednji parnik je včeraj predpoludne

srečno priplul v našo luko. Tukajšnja policija je pa v Grafu spoznala ptička, katerega išče deželno sodišče v Bregencu (Tirolsko), ker je tožen, da je nekemu svojemu tovarišu ukradel 100 kron denarja. S parnika so Grafa odvedli na policijo, kjer so ga vzeli na zapisnik in ga potem djali pod ključ na razpolago gori rečenega sodišča.

Samomor. Predvčerajšnjim popoldne ob 4. uri je zidar Fran Ferfolja, stanujoči v ulici Medja št. 19, šel slučajno preko borovga gozdiča, ki je blizu Bošketa. Ko je bil že prišel blizu ceste nad gozdičem, ki vodi k lovcu, je zagledal moško truplo, ki je viselo na veji nekega drevesa. Ferfolja je šel takoj iskati ljudi. Našel je slučajno nekega redarja, s katerim sta šla nazaj k obešenci. Redar je se sabljo prerezal vrvi, na kar sta mrliča položila v travo. Na to je redar obvestil o stvari policijski komisarijat v ulici Luigi Ricci, odkoder je šel takoj tja uradnik, da je vzel stvar na zapisnik. V obešenci so spoznali 59-letnega zidarja Antona Petrinja, ki je stanoval se ženo na hribu pri sv. Alojziju št. 306, to je blizu tam, kjer so ga našli obešenega.

Kakor se čitatelji gotovo spominjajo, smo pred par dnevi — če se ne motimo, menda v torek — javili, da je Petrinjeva žena prijavila na policijo, da je nje mož Anton odšel od doma dne 8. t. m. zjutraj in da se ni več vrnil. Pokojnik jo večkrat pripovedoval, da se hoče obesiti.

Truplo obešenca, ki je že jako smrdelo, je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

Skrivnosti cirkusov. Družina Mafini: mož, žena in hči Viktorija, kateri je še le 9 let, ima cirkus v Momianu blizu Gradiške. V nedeljo je bil v Momianu 40-letni Henrik G., ki je čuvaj tukajšnjega ljudskega prenočišča v ulici Pondares. Ta človek se je predstavil družini Mafini, ter jim dejal, da je tudi on nekdanj deloval v raznih cirkusih kakor akrobat. Ko sta mu na to zakonska Mafini povedala, da jima gre jako slabo, ker ni služka, se je mož ponudil, da jima pomaga. Predlagal je, naj pustita z njim njiju hčerko Viktorijo, s katero bo on šel po bližnjih vaseh in se po večjih gostilnah skupaj z njo produciral. Roditelja sta pustila hčerko žnjim, a on jo je pripeljal naravnost v Trst ter jo je tu izročil gospodu Zavatta, ki ima cirkus nekje pri sv. Jakobu. Sprejemši deklico, je pa Zavatta vprašal po naslovu dekličinih roditeljev. Henrik G. mu je dal zahtevani naslov, na kar je Zavatta zakonskima Mafini pisal, da sprejme njiju hčerko Viktorijo v svoj cirkus. Predvčerajšnjim v jutro je pa prišla k Zavatti v Trst dekličina mati in zahtevala naj se ji vrne hčerka. Seveda ji je bilo takoj ustreženo, a Henrik G. je bil aretovan.

Koledar in vreme. Danes: Povišanje sv. križa; Znanoslav; Rajna. — Jutri: Nikomed; Tetumil; Petkana. — Temperatura večraj: ob 2. uri popoldne + 22,5° Celsius. — Vreme večraj: deloma oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo „Velesila“ v Škedenju priredi v nedeljo dne 16. t. m. v gostilni „Gospodarskega društva“ v Škedenju pevsko zabavo, ki bo trajala od 4. do 11. zvečer. Zbor „Velesila“ — moški in mešani — je znan in uživa od nekdanj najboljši glas. Ima dobro solo in dober pevski material, da tudi vsikdar lepega užitka. V nedeljo pa se bomo mogli naslajati na nekaterih novih mešanih zborih, ki se jih je naučil ta pevski zbor v zadnjem času. Kdor hoče torej prijetno prebiti par uric, naj pohiti v nedeljo v Škedenj! Ker je preskrbljeno tudi za dobro postrežbo z izborno kapljico in jedili in ker v nedeljo ni nikjer druge nobene zabave, se nadeja „Velesila“ obilega obiska od strani našega občinstva. Ker bo zabava na planem, se v slučaju slabega vremena odloži na naslednjo nedeljo, dne 23. t. m.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi prihodnjo nedeljo, dne 16. t. m. izlet v Kobdij pri Štanjelu. Pevska zabava bo v gostilni g. Mahniča.

V nedeljo dne 23. bo pa v „Konsumnem društvu“ v Rojanu zabavna veselica s petjem, tamburanjem, srečolovom, „bazarjem“, šaljivo pošto in plesom.

Toliko na znanje bratskim društvom. **Odbor pevskega društva „Kolo“** na znanja, da bo v nedeljo ob 2. uri pop. pevka vaja za mešan zbor. Vsprejemajo se nove pevke moči. Društveni prostori so v ulici s. Frančiška 2, I. n. — Tamburaški odsek „Kola“ ima svojo vajo v soboto ob 8. uri zvečer.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: Pevsko društvo „Višava“ na Konkonelu.

Razne vesti.

* **Češki Sokoli v Budimpešti.** V torek so dospeli v Budimpešto češki Sokoli ter so si v sredo predpoludne ogledali mesto; po-

poludne so pa priredili javno slovesno telovadbo, katerim so prisostvovali vsi budimpeštanski športski klubi. Čehi so odpotovali v četrtek.

* **Sneg na Tirolskem.** Kakor poročajo iz Inomosta, je te dni po vsej severni Tirolski močno deževalo, po gorah je pa padal sneg. Izlasi je močno snežilo na Brennerju (nad 1310 m. nad morjem). Temperatura je padla na ničlo.

* **Napitnine angleškega kralja Edwarda.** Neki berolinski list je priobčil zanimivo sestavo o napitninah, ki jih daje kralj Edward v Marijinih varih. Kralj je v tem pogledu zelo radodaren. Vsakokrat, ko je kralj Edward povabljen na lov o kakemu svojemu prijatelju na Angležkem, ukazuje razdeliti med služabnike okoli 6000 kron napitnin. Ta svota se zviša na 8500 K, ako je osobje posebno številno.

Brzjavne vesti.

C. in kr. vojna mornarica. DUNAJ 13. Glasom brzjavne poročila je c. in kr. vojna ladija dne 12. t. m. priplula v Čefoo, kjer je ostala en dan. Na krovu vse zdravo.

Pomorske vaje v Dalmaciji.

GRUŽ 13. Nadvojvoda Fran Ferdinand je dospel na jahti „Miramar“ na Vis včeraj ob 8. uri zjutraj. Vsprejeli so ga namestnik Nardelli, načelniki oblastnij. Nadvojvoda sta nagovorila župana viški in škof hvarski. Potem se je nadvojvoda podal na pokopališče k spomeniku padlih v pomorski bitki leta 1866 ter je v imenu cesarjevem položil na spomenik lorvorjev venec, drugi venec je položil na spomenik padlih braniteljev trdnjave. Na to se je nadvojvoda, ki ga je občinstvo povsod živahno pozdravljalo, zopet vkrcal na jahto „Miramar“. Ob 9. uri predpoludne je jahta odplula proti Gružu. Dospevši na otok Mljet, je nadvojvoda od tamkaj do 9. ure zvečer sledil na odprtem morju kombinirani pomorski bitki, nakar se je „Miramar“ vsidrala pred Gružem. Gruž in sosedne vasi so bile krasno razsvetljene.

GRUŽ 13. Transport čet, ki ga je imela izvesti Lloydova flota, stavljen na razpolago vojni upravi, se je izvršil na popolno zadovoljstvo vojaških krogov. Vzlic težavnim plovbenim razmeram se je ukrcanje in izkrcanje posamičnih delov čet vršilo z največo točnostjo. Vrhovno poveljstvo vojaških vaj ter posamična vojaška poveljstva so se ponovno osvedočila o točnosti, s katero se vrši služba na Lloydovih parnikih.

DUBROVNIK 13. Nadvojvoda Fran Ferdinand si je danes zjutraj ogledal izkrcanje čet v Omblin in Gružu ter se je potem v kočiji podal v Dubrovnik, kjer si je ogledal mesto, ki je bilo v zastavah. Ob 9. uri predpoludne se je nadvojvoda vrnil v Gruž, odkoder je ob 10. uri z dvornim vlakom odpotoval k vojaškim vajam oziroma v Trebinje.

* **Princ Albreht Pruski.**

KAMENC 13. Ob 5. uri zjutraj je umrl princ Albreht Pruski.

Cesar Viljem.

LONDON 13. List „Tribune“ poroča iz Berolina, da pride cesar Viljem na Angležko najbrž prihodnjo spomlad.

Minister Derschatta v Krakovu.

KRAKOV 13. Minister za železnice dr. Derschatta je dospel semkaj ob 6. uri zjutraj. Na kolodvoru ga je vsprejel namestnik grof Potocki. Potem se je minister odpeljal v svoje stanovanje in ob 8. uri zjutraj s posebnim vlakom na postajo Podgorje.

Združene države in Kuba.

WASHINGTON 13. Predsednik Roosevelt se je obvestil, koliko mornarjev bi bilo na razpolago v slučaju, da bi Združene države morale posredovati na Kubi. Včeraj je odplul v Havano križar „Denver“, križarka „Marietta“ se poda v Cinguefuegos, križar „Les Moines“ pa čaka na ukaz.

WASHINGTON 13. (Reuterjev biro). Od dobro obveščene strani izjavljajo, da odpošlje vlada vojne ladije na Kubo le v varstvo ameriških interesov in da bi v slučaju nevarnosti služile ameriškim državljanom kakor začetje.

Angleška banka.

LONDON 13. Angleška banka je povišala diskont od 3 1/2 na 4%.

Spremembe v angleški armadi.

LONDON 13. Sinoči je bil objavljen armadni ukaz, s katerim se uradno ustanovlja generalni štab. Isti bo razdeljen v veliki generalni štab in v generalne štabe pri posamičnih armadnih poveljstvih.

Štrajk mornarjev.

MADRID 13. Mornarji v Coruni so sklenili pričeti dne 21. t. m. generalni štrajk.

Novi general jezuitov.

PARIZ 13. Novi general jezuitov, o. Wernz, pojde najbrž v kratkem na Špansko, kjer obišče več jezuitskih zavodov. O tej priliki priredi svečenstvih velike cerkvene slavnosti in baje tudi politične demonstracije.

Nova srbsko-turška trgovinska pogodba.

CARIGRAD 13. Nova trgovinska pogodba med Srbijo in Turčijo obsega 14 paragrafov, carinsko tarifo za 36 izključno turških proizvodov in sklepni protokol.

Osepnice v Granadi.

MADRID 13. V Granadi razsajajo sedaj osepnice; okuženih je nad 150 ubogih rod-

bin. V zadnjih 24 urah je umrlo 7 oseb. Primanjkuje zdravil in tudi drugih sredstev. Bati se je nemirov.

R u s i j a.

INSTERBURG 13. Kakor poroča list „Ostdeutsches Volkszeitung“ iz Eydtkuhnena, divja v obmejnem mestecu Kalvarja (gubernija Suvalki), ki ima 8000 židovskih prebinih. (Dalje na 4. strani.)

Tujci v hotelu „BALKAN“

Na novo so došli:
Luftschitz Rudolf, potov., DUNAJ; Ličan Alek. potov., LJUBLJANA; dr. Mayer Emil, STRASSBURG; Krek Simon, c. k. nadporočnik, GRADEC; Seiko Leopold, zasebnik, DUNAJ; Schneider Frid., zdravnik, HOENITZ; Kofler Avgust, c. k. profesor, TRST; Knallmayer Julij, žel uradnik, DUNAJ; Bruchmüller Izabela, zaseb., BRNO; Schepek Ernesta zas., GRADEŽ; Kracik H., NOVOMESTO; Jaitner Ivan, lekarnar, ASPANG; Fischer Julij, nadporoč., MARIBOR; Rakovitz Josip, zaseb., GALICJA; dr. Črvar Gjuro, odv., PAZIN; Sellinek Theodor, zdravnik, DUNAJ; Gustin Fran, trg., METLIKA; Burdich Ernest, lekarnar, METLIKA; Nenmann Josip, inžener, PRAGA; Subatič Stjepan, trgovec, BUGOJNO; Böhm Cosimo, pom. častnik, PULA; Guttarborg Julij, c. k. častnik, GRADEC; Hientzely Kurt, aspirant, GRADEC; Rzegocinski Boleslav, zdravnik, KRAKOV; Pinkut Berhardt, trg., LODZ; Wikik Viktor, trgovec, DUNAJ.

V nekem trgu na Kranjskem

išče se
Komptoristinja

zmožna slovenskega, nemškega in vsaj deloma laškega jezika. **Ustlop 15. oktobra t. l.**

Ponudbe na „Inseratni oddelek „Edinosti“ pod šifro „KOMPTORISTINJA“.

Br. 3054.

Oglas.

Daje se ovim do obćeg znanja, da će se u ponedjeljak dne 24. septembra 1906 od 10. do 12. sati prije podne obdržavati u ovom občinskom uredu **ustmena javna dražba** glede zakupa gradje novog župnog stana u Barčicah polag nacрта.

Izključna ciena jest K. 10,582.50. Svaki nudioc imade prije početka dražbe položiti jamčevinu od 5% od izključne cienne, koju dostalac imade na 10% od zakupne svote u ime jamčevine doplatiti.

Uvjetu dražbe, kao što nacrt i troškovnik, mogu se pregledati kod podpisanog glavarstva za vrieme uredovnih sati.

Glavarstvo obćine Buzet

dne 4. septembra 1906.

A. KLARIĆ, v. r.

Pozor gospoda kavarnarji!

== Išće se ==

stanoviten odjemalec mleka

Večje množine 40-50 litrov

Mleko je izvrstne kakovosti.

Cena po dogovoru.

Naslov: **ANTON ROPREC**

BOHINJSKA BELA.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provroža voljo do jedi, utrjuje želođee in ojađuje organizem.

Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vsah slučajah, kadar je treba se po boleznj ojačeti.

Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi pričevalli.

I. SERRAVALLO

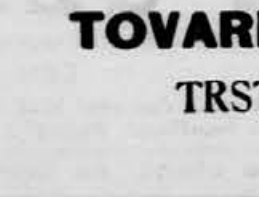
== Znat. ==

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Zahvala.
Podpisano Županstvo zahvaljuje se najprisrčnejše vsem p. n. društvom, odposlancem in udeležnikom, ki so v tako mnogobrojnem številu trg Tolmin prilikom slavnosti dne 8. t. m. s svojo navzočnostjo počastili.
Zahvaljuje se brez razlike stanu in naslova za njih trud in požrtvovalnost, ki so omogočili, da se je slavlje tako veličastno vršilo.
Hvala in slava! Vam kliče
TOLMIN, 9. septembra 1906.
Župan: **GABREŠČEK.**

Izjava.
Jaz podpisani obžalujem, da sem dal povoda krivim govoricam, da so odborniki „Gospodarskega društva na Kontovelu“ kupili vino v Temnici in Vojšćici na Krasu po K 52 — hl, a društvu zaračunali po K 55 — hl. Na kazenski razpravi so pričje dokazale, da so gori omenjeni gospodje odborniki zaračunali društvu vino, kakor so ga plačali t. j. po K 55 — hl
To izjavljam resnici na čast in žaljenim gospodom odbornikom v zadoščenje!
KONTOVEL, 6. sept. 1906.
Kristijan Starc pok. Mihaela št. 22.

Tovarna pohišstva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tessa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Gone, da se ni bati nobene konkurence.

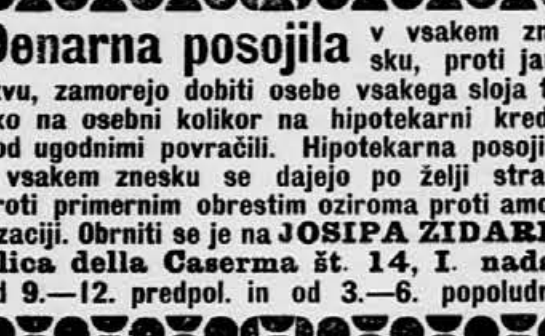
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Illustriran cenik brezplačno in franko

Denarna posojila

v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARIČ ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.

Illustriran cenik brezplačno in franko

Tovarna pohišstva

RAPHAEL ITALIA

Velikansko skladišče in razstava pohišstva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton št. 1

po zelo nizkih cenah.

valcev, velik požar, ki je upepelil že velik del mesta. V plamenu je baje našlo smrt tudi več oseb.

HELSINGFORS 13. (Švedski brz. biro). Carski ukaz prepoveduje uvažanje pušk in vsake vrste revolverjev v Finsko in sicer za leto dni, počenši od 14. t. m.

ODESA 13. Glasom semkaj dospelih poročil, so kmetje baje popolnoma oplenili in zažgali vas Kupin v okraju Kamenec, v katerem je bivalo 200 židovskih rodbin. Več vaških prebivalcev je bilo baje tudi umorjenih oziroma so našli smrt v plamenu.

VARSAVA 13. Sinoči je bil v praškem predmestju z revolverjem ustreljen polkovnik Jakovlev. Storilec je zbežal.

PETROGRAD 13. Ker ni Stolipin dovolil, da se vrši kongres kadetne stranke v Petrogradu, namerava stranka sklicati kongres v Viborg, Helsingfors ali pa celo v Stockholm.

KOLIN 13. Petrogradski dopisnik „Köln. Volks-Zeitung“ dementuje poročila o odstopu Trepova. Nihče ne misli odsloviti Trepova. Tudi sam ne želi tega. Carska rodbina ceni Trepova, ker izbornu skrbi za njeno osebo varstvo. V notranje stvari se Trepov pod Stolipinom ne uči. Isti postopa samostojneje nego njegovi predniki.

BEROLIN 13. Iz Varšave poročajo: V torek pozno zvečer je bil v Czernikowski ulici ustreljen neki častnik, poročnik Ogurcov, Aleksopoljskega pešpolka iz Pultuska. Ko je bil isti ustreljen, je storilec zasledoval mlado gospo, ki je častnika spremljala ter jo ubil.

Kongres Armencev razpuščen.

ESMIADIN 13. (Petrogr. brz. agent.) Včeraj je prišel na kongres Armencev zastopnik lokalne policije, ki je na ukaz namestnika pozval kongres, naj se takoj razide in naj členi odpušajo domov. Prepovedano je vsako zborovanje.

Trgovina.

Borzna poročila dne 13. septembra.
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.06¹/₂—19.09¹/₂—, angleške lire K —, do —, London kratak termin K 239.90—240.15 Francija K 95.17—95.35, Italija K 95.17—95.40—italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.7—117.45, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 98.75—99.05, ogrska krona renta K 94.45—94.75, italijanska renta K —, kreditne akcije K 668.50—670.50, državne železnice K 673.—675.—, Lombardi K 166—168—Lloydove akcije K 738—774.25 Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.—do 483.—, Bodenkredit 1880 K 302.—310.—, Bodenkredit 1889 K 302.—310.—, Turške K 160.—do 162.—, Srečke —, do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.—	100.—
„ „ srebro	100.05	100.—
Avstrijska renta v zlatu	116.80	116.90
„ „ v kronah 4 ¹ / ₂ %	99.15	99.05
Avstr. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	89.15	88.95
Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂ %	112.55	112.40
„ „ kronah 4 ¹ / ₂ %	94.60	94.60
„ „ 3 ¹ / ₂ %	84.35	84.05
Akcije nacionalne banke	1768.—	1777.—
Kreditne akcije	668.—	669.50
London, 10 Letr.	239.85	239.85
100 državnih mark	117.25	117.82 ¹ / ₂
20 mark	23.44	23.45
20 frankov	19.08	19.08 ¹ / ₂
100 ital. lir	95.25	95.25
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 97.45, italijanska renta —, španski exterieur 96.85, akcije otomanske banke 670.—. Menjice na London 251.93.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi —, unificirana turška renta 97.32 avstrijska zlata renta 100.20, ogrska 4¹/₂% zlata renta 95.25, Länderbank —, turške srečke 144.25, parizka banka 15.48, italijanske meridionalne akcije 8.04, akcije Rio Tinto 17.88. Stalna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 86¹/₂%, srebro 31¹/₂%, Lombardi 6¹/₂%, španska renta 96¹/₂%, italijanska renta 101¹/₂%, tržni diskont 4.—, menjice na Dunaju 24.31. Trdna.

Tržna poročila 13. septembra.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.06 do K 14.08, rž za okt. K 12.06 do 12.08, oves za okt. od K 13.08 do 13.10, koroza za sept. 11.68 do 11.70. Pšenica: ponudbe srednje, povpraševanja je zboljšano, tendenca trdna. — Prodaja: 45.000 met. stor., za 10 stotnik višje; druga žita nespremenjena. — Vreme: hladneje, dež.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za september 37¹/₂%, za december 37¹/₂%, za marec 37¹/₂%, za maj 38.—. Stalno. — Kava Rio navadna loco 39—41 navadna rečna 42—43 navadna dobra 44—45.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za september 19.95, za oktober 19.95, za november 19.65, za dec. 19.70, za januar 19.75, za februar 19.85. — Mirno. — Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 46.—, za december 46.—. Mirno. New-York. Kava Rio za bodoče dobave: Nespremenjeno, za 10 stot. nižje. — Prodaja: 20 tisoč vreč.

London. Sladkor iz repe surov, 4 9¹/₂ Sh. Trdno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.50, za okt. 16.65, za nov.-februar 16.75, za januar-april 16.75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 22.30, za okt. 22.40, za november-februar 22.70, za januar-april 22.95 (stalno). — Moka za tekoči mesec 35.65, za okt. 29.90, za november-februar 29.70, za jan.-april 29.80 (stalno). — Repično olje za tekoči mesec 65¹/₂%, za okt. 65¹/₂%, za november-december 66.—, za jan.-april 65¹/₂%, (maločeno). — Spirit za tekoči mesec 44¹/₂%, za okt. 42.—, za januar-april 41¹/₂%, za maj-avgust 43.—, (stalno). — Sladkor surov 88¹/₂ usd nov. 25¹/₂%,—25¹/₂%, (trdno), bel za tekoči mesec 28¹/₂%, za okt. 29¹/₂%, za okt.-januar 29¹/₂%, za januar-april 30¹/₂%, (trdno), rafiniran 59.50—60.—. — Vreme: lepo.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršna koli vrsto oglasov sprejema „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galati št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinost“.

Najboljša reklama za trgovce, obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh, so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 49 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej. Ker drugače ne bo njegov oglas objavljen še ni osebna poznana Upravi lista.

Tarifa je natisnjena na čelo „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko prebravi, koliko mu je plačati s tem, da vročito besedo Oglase treba natisniti na „INSERATNI ODELEK“ „Edinosti“. Na vsprejema pismu prvem bo dal „INSERATNI ODELEK“ informacije edino le, če bo pismu priložena znanaka za odgovor.

Odda se v najem stanovanje 3 sobe, 1 kuhinja. Več se poizve v Gasilni Bal-kan na novi cesti pri sv. Ivanu. 1009

Prevzelo bi se gostilno če možno skupno s stanovanjem v mestu ali pa v okolici. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 1014

Študent se sprejme na stanovanje in hrano v pošteno slovensko družino. Ulica Farneto št. 27, I. nadstr. 1025

Izvrstne vinske stiskalnice, slamoreznice, orala pumpe itd. prodaja Živici d. r. v Trstu, Trgovinska ulica 2, ter se prijazno priporoča svojimi rojakom. 916

Učilišče in vzgojevališče za deklice

Temeljiti pouk po učnem načrtu za osemrazredne ljudske šole na Primorskem. Letna plača 450 kron. — Hiša z vrtom, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica. Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan. Pouk v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku; v godbi, glasovi, gosli citre, petje, v ženskih ročnih delih, v risanju in slikanju.

Šolske sestre

Trst — ulica G. Besenghi št. 6 — Trst.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefona št. 847
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pohištvo predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH „VACUM-CLEANER“.

Točna postrežba in nizke cene.

Ustanovljena leta 1867.

Odlikovana

livarna V. Vincenc Osvaldella

ul. Media 28 TRST Telefon 374

Mehanična delalnica.

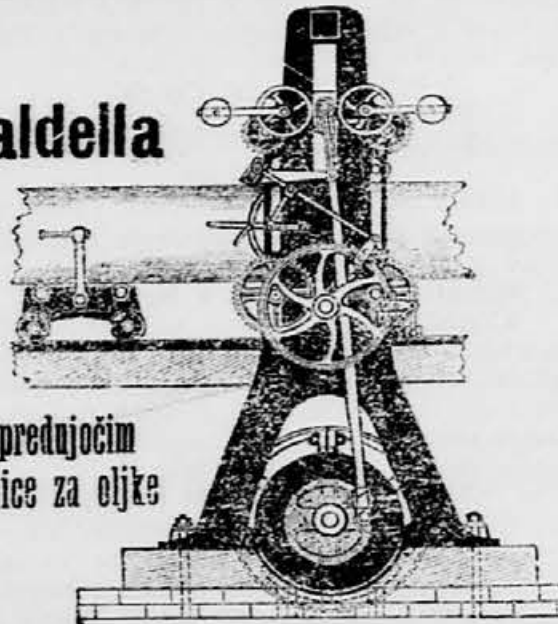
Stroji za obdelovanje lesa. Kmetijski stroji.

Stiskalnice za grozdje,

najnovejšega sestava na množični obrat in naprednočim pritiskom. — Obiralnice za oljke. — Stiskalnice za oljke

z obratom na vijak in vodnim pritiskom.

Vodne stiskalnice. Proračunina zahtevo.

Dr. K O L B

bivši asistent poliklinike na Dunaju, naslednik

Dr. A. Mitták, ulica della Zonta št. 7, I. — TRST

Plombovanje zob po najboljših znanstvenih zistemih.

Umetno zobovje z ali brez plate izvršuje z največjo dovršenostjo g. **Hans Schmidt**, bivši sodrug Dr. A. Mittáka odlikovan z „Grand Prix“ in zlatimi kolajnami na rastavah v Rimu, Berlinu in Saint-Luis.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mejl Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

GERTY

odpluje dne 22. septembra t. l. v Novi York.

Cene jako nizke.

L'orežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Sodi od 7 do 50 hektolitrov se na prodaj v ulici Fontanone št. 15.

Pohištvo svetlo ali temno, se prodaja: popolne sobe in posamezni komadi iztera stolice. Cene, da se ni bati tekmovalja. Ulica Torrente 34, A. Gullich. 451

Delavec za vziti s konjem več slovenskega in italijanskega jezika išče službe. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 1013

Električni motor 1¹/₂ konjske sile, steklene omare za pisarno se prodajo takoj. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 1010

Proda se hiša pri sv. Jakobu z 8 prostori, vrtom in vodnjakom. Obrniti se na Kristijan Verčon, ul. del Vento št. 8. 1016

Išče se večletni trgovski pomočnik jestvin za mesto ali deželo več slovenskega, laškega in nemškega jezika. Več pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 1022

Hišica (soba in kuhinja) je na prodaj na Opčinah na cesti kraj Trnavaja. Kdor hoče lahko kupi tudi zemljišče kraj hiše. Cena 3000 K. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 1000

Kdor ima na prodaj dvorec, pripraven za stanovanje treh rodbin, oziroma s 3 stanovanji, ne velikimi, z vrtom, vodo, po možnosti plinom, naj pismeno obvesti o podrobnostih pod „DVOREC 77“, oziroma naj pride osebno v „Inseratni oddelek Edinosti“. — Prednost imajo dvorci v Kolonji, sv. Ivanu, v bližini ulice Giulia, Boschetto, Rossetti. 999

Mala družina obstoječa iz treh oseb, išče malo stanovanje z vrtom, vodo, ako mogoče plin v ulici Fabio Severo. Rasmagna, Commerciale, ali v Skorklji blizu mesta. Podpisala bi se pogodba za več let in vzelo bi se tudi stanovanja v podnajem. Ponudbe, pismene ali ustneme prejme „Inseratni oddelek Edinosti“ pod „Mala družina“. 888

Gospodska hiša v tržaški okolici nova z lepim razgledom, ob glavni cesti, z vodo, zelo pripravna za gostilno ali drugo obrt se proda po ugodni ceni ali pa se zamevja s kako hišo v mestu ali z malimi posestvom v bližini mesta. Pojasnila pri „Inseratnem oddeleku Edinosti“. 1109

Mali dvorec v Skorklji je na prodaj. Dvorec ima v pritličju: 1 sobo in kuhinjo, rušnico: v I. nadstropju: 2 sobi in kuhinjo v II. nadstr. tudi 2 sobi in kuhinjo, vse urejeno novo, elegantno. Okoli dvorca je zemljišče (vrt, vodnjakom). Radi preselive se dvorec proda za nizko ceno. 550

Restavracija „AURORA“

Velik koncert

originalno štajerske pevske, plesne in instrument. družbe

„D' Murtaler z' Graz“

Le nekoliko dni.

Ob 7. uri zvečer. V nedeljo koncert zjutraj Originalni glasbeni proizvodi.

Barvarnica

pralnica in čistilnica na saho

(s parnim strojem)

za obleko brez razdiranja, blago, pohištvo pregrinjala itd., kakor tudi dežnike

TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin Boegan

O priliki plesov se izvrši najhitreje. Pregrinjala se lika po 20 vrč. komad.

GLAS.

V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund

(prej Jesi)

ulica Nuova 24 (pritličje)

daja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Carlo Vitez

Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenale

AUTORIZOVANA

mehanična delalnica

za inštalacije plina, vodovodov in električne razsvetljave.

Velika zaloga priprav za žarne loči na plin.

EVGEN BUCHETTI

TRST — ulica delle Acque 2

Prodajalnica jestvin, kolonijalnega blaga, dlíkates, svežega in suhega sadja.

Novi furlanski salami — Videmski kotečini — Graški gujat. — Ovčji sir pijemonteški — Ovčji sir star iz Karnije — Parmezan I. in II. vrste — Oljke zelene — Konserve iz pomodorov ital., najbolje vrste. Na debelo in drobno. Cene brez konkurence.

Električno vpeljavo

izvršuje

Franjo S. Dalsasso

TRST

ulica S. Spiridione št. 6.

Slovenci! Podpirajmo

„Dijaško podporno društvo“ v Trstu

Josip Gorjanc

krčmar v Gorici

na Kornu št. 3 v Attens-ovi palači

toči briska in furlanska vina

prve vrste in izvrstno pivo

postreže ob vsaki uri

z gorkimi in mrzlimi jedili

ima sobe za prenošišča.

Vse po zmernih cenah.

Priporoča svojo krčmo slavnemu občinstvu.